

Appel d'inoltrar projects davart l'*Instruir ed emprender linguas en vista da la plurilinguitad en scola*

Data:	Zercladur 2012- October 2014
Responsablidad:	Prof. Dr. Thomas Studer, Amelia Lambelet
Contact:	Amelia Lambelet, e-mail amelia.lambelet@unifr.ch, tel. 026.305.61.80
Trametter ils projects en furma electronica ad Alessia Del Ponte:	delpontea@edufr.ch

1. Descripziun generala

La finamira da l'appel d'inoltrar projects davart l'*Instruir ed emprender linguas en en vista da la plurilinguitad en scola* è da tschiffar, analisar ed evaluar las praticas actualas da l'instruir/emprender linguas en Svizra. Uschia duain ins producir savida fundada empiricamain per promover il svilup da la plurilinguitad en scola.

L'idea è da survegnir ina survista, ma era dad evaluar il stadi actual da quai che vegn realisà en Svizra en ils differents chantuns, en las differentas regions linguisticas e sin ils differents stgalims da scola. La survista duai resguardar las cumpetenzas multifaras ed accentuar las «bunas praticas» dals magisters e da las magistras concernent ils aspects da la plurilinguitad en l'instrucziun da linguas. In segund accent vegn mess sin lur basegns da furmazion cuntinuada, las cundiziuns da rom ed ils meds.

La realisaziun da l'emprender/instruir linguas en vista da la plurilinguitad includea diversas fassetas, l'appel d'inoltrar projects è avert en ils suandants puncts:

- 1) la regiun linguistica e las linguas/cumbinaziuns da linguas concernidas
- 2) la perspectiva duvrada: mintga axa (guardar punct 2) po vegnir tractada ord la perspectiva dals scolars, ord la perspectiva dals magisters u al medem mument ord la perspectiva dals scolars e dals magisters
- 3) la vegliadetgna dals scolars (scolina, primara, secundara I, secundara II) sco er il nivel (tenor las differenziaziuns specificas per exempel il nivel spetgà da basa / il nivel spetgà da media / il nivel spetgà pli aut / la maturitad gimnasiala / la maturitad professiunala etc.).

Tar la tscherna dals projects inoltrads vegnin nus ad esser attents da resguardar ina variaziun dal public en mira (stgalims, nivels spetgads), da las perspectivas e da las regions linguisticas. Per resguardar uschè bain sco pussaivel las dumondas e perspectivas da la scienza actuala, avain nus structurà la tematica da l'appel per inoltrar projects davart l'*Instruir ed emprender linguas en vista da la plurilinguitad en scola* en quatter axas che vegnan explitgadas sut il punct 2.

Mintga project vegn evaluà dad ina giuria externa incumbensada dal Center scientific da cumpetenza per la plurilinguitad (guardar punct 6). La tscherna dals projects vegn fatga sin basa da questas evaluaziuns e vegn approvada da la grupp directiva dal Center scientific da cumpetenza per la plurilinguitad. Il Center scientific da cumpetenza per la plurilinguitad vegn plinavant a s'occpuar da la controlla da qualitat dals projects acceptads.

2. Quatter axas da retschertga

L'appel per inoltrar projects sa basa sin quatter axas:

- 1) Inserziun dal Portfolio europeic da linguas (PEL/ESP)
- 2) Inscunter cun linguas e culturas (ELBE)
- 3) Barats linguistics
- 4) Avischinaziuns interlinguisticas, projects interdisciplinars, didactica e transfers

In budget da 120'000 CHF è previs per mintgina da questas quatter axas (guardar punct 4).

2.1. L'inserziun dal Portfolio europeic da linguas

Il project inoltrà sto describer l'inserziun dal Portfolio europeic da linguas (PEL/ESP) cun prender en mira las praticas effectivas. Quai po vegnir fatg ord la perspectiva dals scolars e/u magisters cun la finamira da responder ad ina u pliras da las suandantas dumondas: Tge èn las praticas didacticar tar l'utilisaziun dal portfolio en l'instrucziun? Co vegn il portfolio emplenì/cumpletta durant ina perioda fixada? Tge èn las consequenzas da l'integraziun dal PEL per ils scolars (quant bain dumognan els per exempel quai ch'els emprendan)? Cunvegn la logica dal PEL a tut ils tips d'emprender? Co integresch'ins il PEL en ils novs plans d'instrucziun (Plan d'instrucziun 21 e/u Plan d'études romand e/u Passepartout)? Co vegn la lavur cun il PEL cumbinada cun ils manuals didactics? Tge èn las consequenzas da l'integraziun dal PEL per la dinamica da l'instrucziun e la dinamica da la classa (per exempel quai che concerna l'autonomia dals scolars)? Co realisar l'integraziun dal PEL respectond il temp e l'engaschament dal magister?

2.2. Inscunter cun linguas e culturas (ELBE)

L'inscunter cun linguas e culturas vul, sco il num inditgescha gia, sensibilisar per las linguas e culturas e preparar a moda supplementara u parallela per emprender linguas. La sensibilisaziun per las linguas e culturas po avair differentas furmas. Per tschertinas da quellas datti manuals (per exempel EOLE en la Svizra romanda).

L'axa *Inscunter cun linguas e culturas* da l'appel per inoltrar projects è pensada sco pussaivladad da duvrar metodar empiricas per perscrutar, co che las linguas vegnan fatgas conscientas (manuals u projects individuals) dal punct da vista dals magisters e/u dals scolars. Dumondas da retschertga pussaivlas pudessan esser: Tge «effects» ha la sensibilisaziun per linguas e culturas sin il svilup da las competenzas interculturalas? Ha il far vegnir conscient linguas e culturas in effect mesirabel per l'avertezza a las linguas? Permetta la sensibilisaziun che scolars reflecteschan davart las linguas e lur svilup? Sche quai è il cas, datti ina colliaziun tranter questa reflexiun metalinguistica e l'emprender linguas a moda supplementara u parallela? Co integresch'ins las activitads da l'inscunter cun linguas e culturas en il plan d'instrucziun?

2.3. Barats linguistics

L'axa *Barats linguistics* è concepida per evaluar ils different projects che vegnan realisads en il rom da la didactica da contact cun las autras regions linguistics, sco per exempel ils barats da classa, las emnas da project en in'otra regiun linguistica, ils barats individuals u ils barats virtuals (e-mails, videos, chat etc.).

Il project inoltrà sto describer ed evaluar las praticas da barats linguistics ord la perspectiva dals magisters e/u dals scolars. Ina u pliras da las suandantas dumondas

da retschertga pon servir sco agid: Tgeninas èn las praticas vertentas dals barats linguistics en Svizra? Tge datti per resultats suenter in barat linguistic, sch'ins analysescha l'emprender linguas ed il svilup da las cumpetenzas interculturalas? Co integrar barats virtuals en in'instrucziun da linguas?

2.4. Avischinaziuns interlinguisticas, projects interdisciplinars, didactica e transfers

Nus vulessan dar la prioritad en questa axa a projects individuals realisads da personas d'instrucziun u docents cun la finamira da betg adina tractar a moda separada las linguas, mabain da guardar l'instrucziun da linguas en ina perspectiva da la didactica integrada da las linguas (colliaziuns da l'instrucziun da differentas linguas; colliaziuns da l'instrucziun da linguas cun l'instrucziun na-linguistica etc.)

Il project inoltrà sto evaluar ina u pliras iniziativas realisadas en Svizra ord la perspectiva dals magisters e/u dals scolars. La finamira è da schlargiar e megliarar quell'iniziativa en furma da «good practice» applitgbla en auters contexts.

In project dal Center scientific da cumpetenza per la plurilinguitad, che tracta sequenzas d'immersiun en l'instrucziun d'istorgia en il stgalim secundar I, vegn a complettar questa axa da retschertga.

3. Plan da termins

9 da mars 2012	Deadline per inoltrar projects (en furma electronica ad Alessia Del Ponte: delpontea@edufur.ch)
2 d'avrigl 2012	Deadline da l'evaluaziun dals projects tras ils commembers da la giuria externa
Entschatta matg 2012	Approvaziun da la tscherna dals projects tras la gruppa directiva
Zercladur 2012	Entschatta uffiziala dals projects
October 2014	Deadline d'inoltrar ils rapports finals da mintga project

4. Meds

Per mintga axa stat a disposiziun in budget da 120'000 CHF che cumpiglia las pajas dals collavurats scientifics ed ils auters custs. Las instituziuns che inoltreschan in project èn libras d'agiuntar ina participaziun finanziaria a quest budget.

Mintga project po vegnir inoltrà dad in'instituziun u en furma da collavuraziun tranter diversas instituziuns. En quel cas ston las rollas e las contribuziuns da mintga instituziun vegnir explitgadas cleramain (quai che concerna il budget e la lavur scientifica).

5. Cundiziuns per s'annunziar e cuntegn da l'inoltraziun

Mintga persuna che è colliada cun in'instituziun (scol'auta, universitad, chantun, uffizi d'instrucziun publica, associaziun etc.) po inoltrar in project. L'evaluaziun dals candidats vegn fatga a maun da lur capacitad da manar in project, a maun da lur experientscha scientifica ed a maun da l'experientscha e la capacitad da lur instituziun. Perquai ston las cumpetenzas dal candidat principal vegnir explitgadas en la descripciun dal project da retschertga inoltrà.

Ils projects da retschertga inoltrads ston avair la suandanta structura:

- Problematica, dumondas da retschertga, basa teoretica (2.5 paginas)
- Metodologia (2 paginas)
 - Metoda da rimnar datas
 - public en mira (stgalim e nivel spetgà)
 - perspectiva: magister e/u scolars
 - Tip da retschertga: qualitativ (explorativ-descriptiv) e/u quantitativ (experimental, intervenziunistic)
- Pertinenza (0.5 paginas)
- Cumpetenzas dal candidat principal e profil da l'instituziun dal candidat
- Profils dals collavuradors che duain vegnir engaschads. Precisiuns davart la pertschientuala e la durada dals contracts
- Plan da termins: Attenziun, la durada *maximala* dals projects è limitada a dus onns; els duain entschaver *il pli baud* il zercladur 2012 e finir *il pli tard* l'october 2014
- Budget

5.1. Criteris da selecziun

- *Concordanza cun l'appel d'inoltrar projects*: Ils projects ston esser integrads en ina da las quatter axas definidas en l'appel.
- *Criteris scientificas*: Il rom teoretic dals projects sto lubir che las premissas scientificas, sin las qualas la retschertga sa basa, pon vegnir verificadas.
- *Qualitad ed originalitad da las dumondas da retschertga*: Las dumondas da retschertga dals projects ston esser relevantas. Quai vul dir ch'ellas ston pussibilitar da purtar novas enconuschientschas davart l'instruir/emprender linguas en vista da la plurilinguitad.
- *Pertinenza da la metodologia proponida*: La metodologia proponida sto pussibilitar da responder a las dumondas da retschertga.
- *Realisabladad tenor budget e plan da termins*: Ils projects ston sa laschar realisar tenor il plan da termins fixà (durada maximala da 2 onns) e tenor ils meds concedids.
- *Muntada dals resultats spetgads*: Ils resultats da retschertga dals projects ston avair ina muntada scientifica e pratica en il rom da l'instruir/emprender linguas en vista da la plurilinguitad.
- *Cumpetenzas dal candidat principal*: Il candidat principal da mintga project sco era sia instituziun sto vegnir giuditgà sco capabel da manar il project da retschertgà inoltrà. La basa per giuditgar quai è l'explicaziun da sias cumpetenzas en la descripciun dal project.

6. Expertisa da las propostas

Mintga project inoltrà vegn evaluà da dus experts externs tenor in raster che repretenda ils criteris definids en la glista descrita sut 5.1 (quest raster permetta in'evaluaziun sin sis nivels da mintgin dals set criteris da selecziun). Ils projects inoltrads vegnan giuditgads tenor il princip da *single blind* (ils experts enconuschian l'identitad dals candidats ma quels na san betg, tgi che fa l'expertisa). En cas ch'ils dus experts na vegnan betg perina tar in'evaluaziun, vegn consultà in terz expert. Ils experts ston esser scenziads reconuschids en il sector da l'instrucziun da linguas ed avair blier'experientscha en quest sector da retschertga.

Ils represchentants da las scolas autas svizras e las instituziuns svizras da retschertga che han inoltrà in project na pon betg vegnir elegids sco experts per evitar conflicts d'interess.

Ils experts ston sa retrair sch'els:

- a) han in interess personal vi da la chaussa tractada;
- b) lavuran en stretga collavuraziun cun ina persuna che ha inoltrà in project;
- c) pudessan avair pregiudizis davart la chaussa tractada or da tut auters motivs.

La tscherna dals projects inoltrads vegn fatga a basa da las expertisas externas dal Center scientific da cumpetenzza per la plurilinguitad.

La tscherna fatga dal Center scientific da cumpetenzza per la plurilinguitad vegn alura proponida per l'approvaziun als commembers da la gruppa directiva che survegn ad invista tut ils projects inoltrads e las evaluaziuns fatgas dals experts.